

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติอาวุธปืน¹

พิมพ์ลิริ พลภักดี²

จากการศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 ซึ่งจะเห็นได้ว่ากฎหมายดังกล่าวมีมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมอาวุธปืนหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการอนุญาตให้มีหรือใช้อาวุธปืน การเพิกถอนใบอนุญาตให้มีหรือใช้อาวุธปืน การอนุญาตให้พกอาวุธปืนติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือที่สาธารณะ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าค่อนข้างครอบคลุมในทุกกิจกรรมที่อาจเกี่ยวข้องกับอาวุธปืน

ถึงแม้ว่าจะมีข้อกำหนดหรือมาตรการต่าง ๆ ที่ครอบคลุมนั้น ก็ไม่อาจทำให้แนวโน้มการเกิดอาชญากรรมลดลงไป กลับกันกลับทำให้มีแนวโน้มการก่อให้เกิดอาชญากรรมเพิ่มมากขึ้นอีก ซึ่งในปัจจุบันสังคมไทยปรากฏปัญหาเกี่ยวกับอาวุธปืน โดยมีการนำอาวุธปืนมาก่ออาชญากรรมเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้นบ่อยครั้ง เช่น การกราดยิงในที่สาธารณะ โดยเฉพาะสถานการณ์ความรุนแรงที่เป็นข่าวสะเทือนขวัญแก่คนไทย นั่นก็คือ เหตุการณ์กราดยิงในห้างเทอร์มินอล 21 สาขานครราชสีมา, เหตุการณ์กราดยิงสังหารหมู่เด็กเล็กที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดหนองบัวลำภู เหตุการณ์ต่าง ๆ ล้วนก่อให้เกิดความสูญเสียแก่ชีวิตและทรัพย์สินเสียหายอย่างร้ายแรง ซึ่งปัจจัยหลักเกิดจากการใช้อาวุธปืนในการก่ออาชญากรรม ไม่ว่าจะเป็นอาวุธปืนที่ถูกกฎหมาย หรือไม่ถูกกฎหมายก็ตาม ส่งผลให้การควบคุมอาวุธปืนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น³

อีกทั้ง การมีอาวุธไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตอย่างถูกต้องตามกฎหมายนั้น ไม่จะเป็นการครอบครองอาวุธปืนที่มีทะเบียน แต่ไม่ได้โอน โดยถูกต้องตามกฎหมาย หรือที่เรียกกันว่า โอนลอย หรืออาวุธปืนที่ไม่มีทะเบียน ล้วนแต่เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดอาชญากรรมจากอาวุธทั้งสิ้น และอาจก่อให้เกิดการตั้งคำถามจากสังคมถึงมาตรการควบคุมอาวุธปืนในปัจจุบัน

จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 บัญญัติขึ้นมาเป็นเวลานาน แม้จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติฉบับนี้อยู่บ้าง แต่ก็ยังมีข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งอาวุธปืนข่ม

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติอาวุธปืน โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ จรัส เล็งวิทยาและคณะกรรมการสอบ คือรองศาสตราจารย์ ประเทือง ธนิยผล และรองศาสตราจารย์ จตุพร วงศ์ทองสรรค์

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนภูมิภาค) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ NBT Digital, มท.เปิด 8 มาตรการเข้ม “ครอบครอง-พกปืน” เพื่อความปลอดภัยให้กับประชาชน, ค้นวันที่ 19 มิถุนายน 2567 จาก <https://nbt2hd.prdd.go.th/th/content/category/detail/id/2153/iid/221247>

มีทั้งประโยชน์และโทษ ดังนั้น จึงต้องมีการจัดการควบคุมอาวุธปืนเพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด หากปล่อยปละละเลยไม่มีการจัดการควบคุมหรือจัดการควบคุมไม่เหมาะสมหรือไม่ถูกต้องก็จะเป็นอันตรายอย่างมากต่อชีวิตของประชาชน และจะเป็นเหตุให้สังคมเสื่อมทรามลงไป ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาอย่างต่อเนื่อง การแก้ไขปัญหาก็เกิดอาชญากรรมต่างๆ ก็จะไม่เป็นผลสำเร็จ⁴ โดยผู้ศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับกฎหมายอาวุธปืน เพื่อศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมอาวุธปืนของประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อวิเคราะห์ปัญหากฎหมายและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติอาวุธปืน และเพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติอาวุธปืน

อย่างไรก็ตามเมื่อศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติอาวุธปืน ประกอบกับกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้อง กฎหมายต่างประเทศ และหลักทฤษฎีต่าง ๆ พบว่ายังมีปัญหาอยู่หลายประการสามารถสรุปได้ดังนี้

ประการแรก คือ ปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ขอมีใบอนุญาตมีและใช้อาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนนั้น กฎหมายกำหนดไว้เพียงแค่ผู้ขอใบอนุญาตมีและใช้อาวุธปืนมีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรา 13 นายทะเบียนท้องที่มีดุลยพินิจในการอนุญาตให้บุคคลดังกล่าวมีและใช้อาวุธปืนได้ โดยไม่ได้มีการกำหนดให้ผู้ขอมีใบอนุญาตมีและใช้อาวุธปืน ต้องตรวจสอบสภาพจิตใจก่อนยื่นคำขอ ซึ่งในสังคมไทยปรากฏปัญหาเกี่ยวกับอาวุธปืน โดยมีการนำอาวุธปืนมาก่ออาชญากรรมเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบขึ้นบ่อยครั้ง ล้วนก่อให้เกิดความสูญเสียแก่ชีวิตและทรัพย์สินเสียหายอย่างร้ายแรง โดยสาเหตุของการก่ออาชญากรรมด้วยอาวุธปืนบ่อยครั้งเกิดจากปัจจัยด้านสภาพจิตใจของผู้ก่อเหตุไม่ปกติ โดยครอบครัวรับรู้มาตลอดว่าผู้ก่อเหตุมีอาการซึมเศร้า หรือมีพฤติกรรมที่ไม่ปกติ

ประการที่สอง คือ ปัญหาเกี่ยวกับการเพิกถอนใบอนุญาตมีและใช้อาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เนื่องจากในปัจจุบันได้ปรากฏข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ รวมทั้งสื่อสังคมออนไลน์ว่า มีบุคคลใช้อาวุธปืนก่อเหตุร้ายแรง รวมทั้งพาอาวุธปืนติดตัวไปในสถานที่ต่าง ๆ และมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในหลายพื้นที่ เหตุการณ์ต่าง ๆ ล้วนก่อให้เกิดความสูญเสียแก่ชีวิตและทรัพย์สินเสียหายอย่างร้ายแรง ซึ่งกฎหมายของประเทศไทยให้อำนาจนายทะเบียนท้องที่ในการสั่งเพิกถอนใบอนุญาตในกรณี que เห็นว่าบุคคลที่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ซึ่งจะออกใบอนุญาตให้ไม่ได้ หรือในกรณีเมื่อมีพฤติการณ์อันสมควรสงสัยว่า ผู้รับใบอนุญาตคนใดจะเป็นผู้ต้องห้ามในการออกใบอนุญาต นายทะเบียนมีอำนาจเรียกประกันหรือทัณฑ์บนจากผู้นั้นได้ บทบัญญัติตามกฎหมายดังกล่าวของไทยยังคงไม่เพียงพอกับพฤติการณ์การกระทำ ความผิดโดยใช้อาวุธปืนในปัจจุบันและยังคงไม่มีมาตรการในการควบคุมอันเป็นการป้องปรามก่อนที่จะเกิด

⁴ นรินทร์ ศิลป์ประกอบ, วิทยานิพนธ์ เรื่อง “มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมสิ่งเทียมอาวุธปืน,” บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี, 2565, บทที่ 2

การกระทำความผิดจากการใช้อาวุธปืน ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง จึงเล็งเห็นความสำคัญของผู้มีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตดังกล่าว

ประการที่สาม คือ ปัญหาการกำหนดโทษในความผิดฐานครอบครองอาวุธปืนที่ไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน ตามมาตรา 72 ในสถานการณ์ปัจจุบันของประเทศไทยนั้น ปืนที่ไม่ได้รับใบอนุญาต หรือ ที่เราเรียกกันว่า “ปืนเถื่อน” หาได้ง่ายตามโลกออนไลน์ ย่อมสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ผลิตและผู้ครอบครองไม่เกรงกลัวต่อการกระทำความผิดหรือบทลงโทษที่ตนจะได้รับ จึงเล็งเห็นความสำคัญในการกำหนดโทษในความผิดฐานครอบครองอาวุธปืนที่ไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน โดยการเพิ่มโทษจากเดิม เพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวต่อกฎหมาย

ประการที่สี่ คือ ปัญหาการกำหนดโทษในความผิดฐานพาอาวุธปืน ตามมาตรา 371 แห่งประมวลกฎหมายอาญา นั้น บัญญัติหลักไว้ว่า ผู้ใดพาอาวุธไปในเมือง หมู่บ้านหรือทางสาธารณะโดยเปิดเผยหรือโดยไม่มีเหตุสมควร หรือพาไปในชุมนุมชนที่ได้จัดให้มี ขึ้นเพื่อนมัสการ การรื่นเริงหรือการอื่นใด ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน หนึ่งร้อยบาท และให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ริบอาวุธนั้น จากการกำหนดโทษ เห็นได้ชัดว่าเป็นเพียงลหุโทษ ที่มีเพียงโทษปรับเพียงอย่างเดียวไม่มีโทษจำคุก ซึ่งเป็นอีกหนึ่งปัญหา อันส่งผลให้ประชาชนมองว่าเป็นโทษเพียงเล็กน้อยในการพกปืนในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ

ดังนั้น เพื่อให้การบังคับใช้พระราชบัญญัติอาวุธปืน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายมากที่สุด ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นปัญหาดังต่อไปนี้

1. ปัญหาปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ขอมิใบอนุญาตมีและใช้อาวุธปืนตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน ผู้ศึกษาเห็นว่า ตามมาตรา 13 กำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะขอรับใบอนุญาตว่าจะต้องไม่มีคุณสมบัติต้องห้ามตามกฎหมาย ดังต่อไปนี้ เช่น บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกในความผิดที่กฎหมายกำหนด บุคคลยังไม่บรรลุนิติภาวะ บุคคลซึ่งเป็นคนไร้ความสามารถ เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถหรือปรากฏว่าเป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ บุคคลซึ่งไม่มีอาชีพและรายได้ และบุคคลซึ่งมีความประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงอันอาจกระทบกระเทือนถึงความสงบเรียบร้อยของประชาชนโดยก่อนได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน มีขั้นตอนการสอบสวนถึงคุณสมบัติและความจำเป็น เพื่อทำการสอบสวนพิจารณาถึงสภาพความเป็นอยู่หรือสิ่งแวดล้อมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในคำสั่งกระทรวงมหาดไทย การสอบสวนมีประเด็นคำถามอันเป็นสาระสำคัญ⁵ ในปัจจุบันสังคมไทยเกิดการก่ออาชญากรรมโดยใช้อาวุธปืนเพิ่มมากขึ้น โดยหนึ่งในสาเหตุหลักนั้น พบว่า ผู้ก่อเหตุมีสภาพจิตไม่ปกติ จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

⁵ พรนัชชา ชวนชม, ปัญหากฎหมายควบคุมอาวุธปืน (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2558), หน้า 37 – 38.

เดิมพระราชบัญญัติอาวรูปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวรูปืน พ.ศ. 2490 มาตรา 13 กำหนดว่า “ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตตามความในหมวดนี้แก่”

1) บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกสำหรับความผิดตามกฎหมายลักษณะอาญา ดังต่อไปนี้

(ก) มาตรา 97 ถึงมาตรา 111 มาตรา 120 มาตรา 177 ถึงมาตรา 183 มาตรา 249 มาตรา 250 หรือมาตรา 293 ถึงมาตรา 303

(ข) มาตรา 244 ถึงมาตรา 257 และพ้นโทษยังไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันพ้นโทษถึงวันยื่นคำขอใบอนุญาต เว้นแต่ในกรณีความผิดที่กระทำโดยความจำเป็นหรือเพื่อป้องกันหรือโดยถูกขู่โทสะ

2) บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกสำหรับความผิดอันเป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติอาวรูปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวรูปืน พ.ศ. 2477 มาตรา 11 มาตรา 22 มาตรา 29 หรือมาตรา 33 หรือพระราชบัญญัตินี้ มาตรา 7 มาตรา 24 มาตรา 33 หรือมาตรา 38

3) บุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกตั้งแต่สองครั้งขึ้นไปในระหว่างห้าปีนับย้อนขึ้นไปจากวันยื่นคำขอสำหรับความผิดอย่างอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ใน (1) และ (2) เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

4) บุคคลซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ

5) บุคคลซึ่งไม่สามารถใช้อาวรูปืนได้โดยกายพิการหรือทุพพลภาพ เว้นแต่จะมีไว้เพื่อเก็บตาม มาตรา 11

6) บุคคลซึ่งเป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ หรือปรากฏว่าเป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

7) บุคคลซึ่งไม่มีอาชีพและรายได้

8) บุคคลซึ่งไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง

9) บุคคลซึ่งมีความประพฤติชั่วร้ายอย่างร้ายแรงอันอาจกระทบกระเทือนถึงความสงบเรียบร้อยของประชาชน

สำหรับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวรูปืน ห้ามมิให้ออกให้แก่บุคคลซึ่งมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎร และมีถิ่นที่อยู่ประจำในท้องที่ที่บุคคลนั้นขออนุญาตน้อยกว่าหกเดือน

ข้อเสนอแนะให้เพิ่มข้อความในมาตรา 13/1 กำหนดว่า “ภายใต้บังคับมาตรา 13 ผู้ยื่นคำขอมิและใช้อาวรูปืนต้องมีคุณสมบัติและดำเนินการ ดังนี้

1) ผ่านการตรวจประวัติสุขภาพจิตตามโรงพยาบาลที่กำหนดในกฎกระทรวง

2) สัมภาษณ์บุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดของผู้ยื่นคำร้อง

ผู้ได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวรูปืนต้องยื่นผลการตรวจสุขภาพจิตทุกสามปี นับแต่ได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวรูปืน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่รัฐมนตรีโดยกำหนดไว้ในกฎกระทรวง”

2. ปัญหาเกี่ยวกับการเพิกถอนใบอนุญาตมีและใช้อาวรูปืนตามพระราชบัญญัติอาวรูปืน ผู้ศึกษาเห็นว่า มาตรา 68 พระราชบัญญัติอาวรูปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวรูปืน พ.ศ.

2490 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนมีอาวุธปืนใช้ป้องกันตัว ป้องกันทรัพย์สิน การกีฬาหรือเพื่อยิงสัตว์ แต่ในสังคมปัจจุบันจากสถานการณ์การเกิดอาชญากรรมต่าง ๆ มีการใช้อาวุธปืนผิดจากวัตถุประสงค์ของกฎหมาย โดยมีการนำอาวุธปืนไปใช้ในการทำลายชีวิตมนุษย์ด้วยกันเอง ไม่ว่าจะเป็นมาใช้ในการตัดสินปัญหาครอบครัว ปัญหาความรัก ปัญหาการจัดผลประโยชน์ ฯลฯ โดยตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ ดังกล่าว กำหนดให้ผู้มีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตฯ ได้แก่ นายทะเบียนท้องที่ ตามมาตรา 66 และ มาตรา 68 ซึ่งอาจเป็นการไม่ทันการณ์ หากรอเจ้าพนักงานตำรวจรวบรวมหลักฐานและรายงานไปยังนายทะเบียน เพื่อยกเพิกถอนใบอนุญาต เพื่อแก้ไขปัญหาและลดต้นเหตุของการก่ออาชญากรรมด้วยอาวุธปืน จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

เดิมพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มาตรา 68 กำหนดว่า “เมื่อมีพฤติการณ์อันสมควรสงสัยว่า ผู้รับใบอนุญาตคนใดจะเป็นผู้ต้องห้ามในการออกใบอนุญาตตามมาตรา 13 (7) (8) หรือ (9) นายทะเบียนท้องที่มีอำนาจเรียกประกันหรือทัณฑ์บนจากผู้นั้นได้

ถ้าผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวแล้ว หาประกันให้เป็นที่เชื่อถือไม่ได้ หรือไม่ยอมทำทัณฑ์บนภายในเวลาอันสมควรตามที่นายทะเบียนได้กำหนดให้ซึ่งต้องไม่น้อยกว่า สามสิบวัน ให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตนั้น เป็นผู้ซึ่งจะออกใบอนุญาตให้ไม่ได้ และให้นำมาตรา 66 และมาตรา 67 มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ข้อเสนอแนะโดยให้เพิ่มความในมาตรา 68 วรรคสาม กำหนดว่า “เมื่อมีพฤติการณ์อันสมควรสงสัยว่า ผู้รับใบอนุญาตคนใดจะเป็นผู้ต้องห้าม ในการออกใบอนุญาตตามมาตรา 13 (9) เจ้าพนักงานตำรวจมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตของผู้นั้นไว้ชั่วคราว และรายงานให้นายทะเบียนทราบ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวง ”

3. ปัญหาการกำหนดโทษในความผิดฐานครอบครองอาวุธปืนที่ไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน ผู้ศึกษาเห็นว่า มาตรา 72 อาชญากรรมที่มีความรุนแรงต่าง ๆ ส่วนมากคนร้ายหรือผู้กระทำความผิดจะใช้อาวุธปืนที่ไม่มียะเบียนหรือที่เรียกกันว่า “ปืนเถื่อน” เป็นเครื่องช่วยในการประกอบอาชญากรรม ในสภาพปัจจุบันปืนเถื่อนเป็นปัจจัยสำคัญในการกระทำความผิดของคนร้าย และมีแนวโน้มว่าจะมีปืนเถื่อนไว้ในครอบครองอย่างง่ายดาย โดยเฉพาะอาวุธปืนเถื่อนมีราคาต่ำกว่าอาวุธปืนที่มีทะเบียนอยู่มาก สภาพความรุนแรงเกี่ยวกับอาวุธปืนในสังคมของประเทศไทยในปัจจุบัน จะพบว่าการทำความผิดต่อกฎหมายบ้านเมือง ส่วนมากคนร้ายจะกระทำผิด โดยใช้อาวุธปืนเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชญากรรม ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มาตรา 7 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดทำ ซื้อมิ ใ้ใช้ ส่ง หรือนำเข้า ซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่” เป็นบทบัญญัติที่มีเจตนารมณ์ให้ผู้ที่มีความประสงค์ในการทำ ซื้อมิ ใ้ใช้ ส่ง หรือนำเข้า อาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ก่อน จึงจะมีไว้ในครอบครองได้ หากบุคคลใดครอบครองปืนโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือปืนเถื่อนนั้น ย่อมมีความผิด ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.

2490 มาตรา 72 บัญญัติว่า “ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 7 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท” จากบทบัญญัติดังกล่าว ผู้ที่ครอบครองอาวุธปืนเถื่อน หรือปืนที่ไม่มีทะเบียน มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท⁶ การกำหนดโทษยังน้อยไป และสภาพสังคมปัจจุบัน ปืนที่ไม่ได้รับใบอนุญาตทางทะเบียน หรือปืนเถื่อน หาได้ง่ายทางโลกออนไลน์ โดยมีการโฆษณาขาย โดยที่ผู้ขายไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายใดๆ จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

เดิมพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มาตรา 72 กำหนดว่า “ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 7 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ถ้าการฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งเป็นเพียงกรณีเกี่ยวกับส่วนหนึ่งส่วนใดของอาวุธปืนตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง หรือเป็นกรณีมีเครื่องกระสุนปืน ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งเป็นเพียงการมีอาวุธปืนที่เป็นของผู้อื่นซึ่งได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้ตามกฎหมาย ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

ถ้าการฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่งเป็นการทำเครื่องกระสุนปืนที่ทำด้วยดินปืนมีควันสำหรับใช้เอง โดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท”

ข้อเสนอแนะให้โดยให้เพิ่มความในมาตรา 72 วรรคห้า กำหนดว่า “ถ้าผู้ฝ่าฝืนมาตรา 7 ได้กระทำเพื่อโฆษณา หรือลงขายทางสื่อออนไลน์ ซึ่งอาวุธปืนหรือเครื่องกระสุนปืน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่พันบาทถึงสองหมื่นบาท”

4. ปัญหาการกำหนดโทษในความผิดฐานพาอาวุธปืน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 371 ผู้ศึกษาเห็นว่า ตามประมวลกฎหมายอาญาลักษณะลหุโทษตามมาตรา 371 ระวางโทษปรับไม่เกิน 100 บาท และศาลมีอำนาจสั่งให้รับอาวุธ ซึ่งจะสังเกตว่าบทบัญญัติมาตราดังกล่าว ไม่มีโทษจำคุก แต่ในขณะเดียวกันการบัญญัติความผิดฐานนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันภัยอันตรายจากอาวุธซึ่งอาจเกิดขึ้นในทุกขณะ ซึ่งคุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานนี้คือ “ ภัยอันตรายอันเกิดจากการใช้อาวุธ ” ตามประมวลกฎหมายอาญาในความผิดอาญาทั่วไปที่ได้บัญญัติถึงการใช้อาวุธประกอบการกระทำความผิดโดยให้เป็นบทบรรณาธิ ในข้างต้นพบว่ากฎหมายเล็งเห็นถึงอันตรายจากการใช้อาวุธในกรณีต่าง ๆ และให้ความสำคัญกับการใช้อาวุธประกอบการกระทำความผิดในฐานต่าง ๆ คือ ความผิดเกี่ยวกับการปกครอง ความผิดเกี่ยวกับ

⁶ สมพร พรหมพิตร, ย่อหลักกฎหมายปืน, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพมหานคร: นิติธรรม, 2549), หน้า 2.

⁷ จิตติ ดิงศักดิ์, คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 2 และ ภาค 3, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2553), หน้า 1195.

การยุติธรรม ความผิดเกี่ยวกับเพศ และความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ กรณีดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่ากฎหมายอาญาต้องการมุ่งเน้นการควบคุมและการใช้อาวุธต่าง ๆ รวมทั้งอาวุธปืนในการประกอบอาชญากรรม เนื่องจากความเสี่ยงของการใช้อาวุธในการประกอบอาชญากรรมนั้นจะก่อให้เกิดอันตรายได้มากกว่าการก่ออาชญากรรมโดยไม่มีอาวุธ ในทางกลับกันเมื่อความผิดเกิดขึ้นนั้น ผู้กระทำความผิดกลับได้รับโทษเพียงแค่ลหุโทษ ซึ่งเล็กน้อยและเป็นโทษเบาเท่านั้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

เดิมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 371 กำหนดว่า “ผู้ใดพาอาวุธไปในเมือง หมู่บ้านหรือทางสาธารณะโดยเปิดเผยหรือโดยไม่มีเหตุสมควร หรือพาไปในชุมนุมชนที่ได้จัดให้มีขึ้นเพื่อนมัสการ การรื่นเริงหรือการอื่นใด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท และให้ศาลมีอำนาจสั่งให้รับอาชุนั้น”

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมโดยให้เพิ่มข้อความในมาตรา 371 วรรคสอง กำหนดว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการพาอาวุธปืน ไปในเมือง หมู่บ้านหรือทางสาธารณะโดยเปิดเผยหรือโดยไม่มีเหตุสมควร หรือพาไปในชุมนุมชนที่ได้จัดให้มีขึ้นเพื่อนมัสการ การรื่นเริงหรือการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

เอกสารอ้างอิง

จิตติ ดิงศภัทย์, **คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 2 และ ภาค 3**, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพมหานคร:

สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2553), หน้า 1195.

นรังวรค์ ศิลป์ประกอบ, วิทยานิพนธ์ เรื่อง “มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมสิ่งเทียมอาวุธปืน,”

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี, 2565, บทที่ 2

พรนัชชา ชวนชม, **ปัญหากฎหมายควบคุมอาวุธปืน** (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2558), หน้า 37 – 38.

สมพร พรหมหิตาธร, **ย่อหลักกฎหมายปืน**, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพมหานคร: นิติธรรม, 2549), หน้า 2.

NBT Digital, มท.เปิด 8 มาตรการเข้ม “ครอบครอง-พกปืน” เพื่อความปลอดภัยให้กับประชาชน, ค้นวันที่

19 มิถุนายน 2567 จาก <https://nbt2hd.prd.go.th/th/content/category/detail/id/2153/iid/221247>